

2019-11-20

Till

Barn- och utbildningsnämnden

Socialnämnden

Kommunstyrelsen

För kännedom

Kommunfullmäktige

Uppföljning av samverkan mellan skola och individ- och familjeomsorg avseende barn och unga

Kungsör kommuns revisorer har tidigare genomfört en granskning som syftade till att bedöma om socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen hade skapat förutsättningar för en ändamålsenlig samverkan i arbetet med barn och ungdomar som far illa, riskerar att fara illa eller är behov av extra stöd. En uppföljande granskning gjordes 2016 som visade att det hade tagits steg mot att utveckla en mer ändamålsenlig styrning av samverkan mellan socialtjänst och skola men att det fortfarande fanns brister.

Revisorerna har återigen följt upp om de brister som konstaterades i tidigare granskningar har åtgärdats. I granskningen har vi biträttats av KPMG. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har agerat för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig samverkan i arbetet med barn och ungdomar som far illa, riskerar att fara illa eller är i behov av extra stöd.

Granskningen har besvarat om:

- *Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat skolans respektive socialtjänstens ansvar för insatser för barn och unga som far illa eller riskerar far illa.*

Det är vår bedömning att det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat skolans respektive socialtjänstens ansvar i det nyligen reviderade ”Plan för samverkan och samordning skola/förskola-socialtjänst”.

- *Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkan ska ske mellan socialtjänst och skola*

Samtliga styrdokument som är nyligen reviderade och upprättade bidrar till att det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkan ska ske mellan socialtjänst och skola.

- *Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkansarbetet ska följas upp och återkopplas till respektive nämnd*

Både barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden följer samverkansarbetets utveckling med stort intresse. Dessutom träffas de båda nämndernas presidium och förvaltning regelbundet för att säkerställa att samverkan sker.

Enligt uppgift är efterlevnaden av styrdokumentet god, men önskemål föreligger om att kunna utveckla sin internkontroll framöver.

Vår bedömning är att det för närvarande är tydliggjort hur samverkansarbetet ska följas upp och återkopplas till respektive nämnd, men att ytterligare utvecklingsarbete bör ske avseende internkontroll.

- *Samverkan fungerar på ett tillfredsställande sätt i praktiken*

Då planen för samverkan nyligen är reviderad samt att två nya rutiner har upprättats och arbetsmodeller ska implementeras, ser vi anledning till att framöver bättre kunna bedöma denna revisionsfråga. Förhoppningsvis finner IFO mer stabilitet i sin personalsituation i och med gjorda rekryteringar och omorganisation så att ett större fokus kan läggas på samverkansarbetet framöver.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och granskade nämnder att:

- Fortsatt följa och säkerställa att samverkansarbetet utvecklas mellan barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden
- Säkerställa att nämnderna har tillräckligt utrymme för egna kontrollmoment i sin internkontroll

Kommunrevisionen emotser svar senast 2020-01-31 på vilka konkreta åtgärder kommunstyrelsen och nämnderna har för avsikt att vidta med anledning av ovanstående synpunkter vad som för övrigt redovisas i rapporten. Vi vill också att det i svaret redogörs för en tidsplan för när åtgärderna kommer att genomföras.

Svaren ska översändas till samtliga förtroendevalda revisorer samt till Karin Helin Lindkvist, KPMG, e:post karin.helin-lindkvist@kpmg.se.

För kommunrevisionen i Kungsörs kommun 2019-11-20

Håkan Sundström
revisionsordförande

Uppföljning av samverkan mellan skola och Individ- och familjeomsorg avseende barn och unga

Rapport

Kungsörs kommun

KPMG AB

2019-11-20

Antal sidor 10

Kungsörs kommun

Uppföljning av samverkan mellan skola och Individ- och familjeomsorg avseende barn och unga

2019-11-20

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Resultat granskningar 2013–2016 - summering	5
3.2	Resultat granskning 2019	5
4	Slutsats och rekommendationer	8
4.1	Rekommendationer	9

1 Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna i Kungsörs kommun har tidigare genomfört en granskning som syftade till att bedöma om socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen hade skapat förutsättningar för en ändamålsenlig samverkan i arbetet med barn och ungdomar som far illa, riskerar att fara illa eller är behov av extra stöd. En uppföljande granskning gjordes 2016 som visade att det hade tagits steg mot att utveckla en mer ändamålsenlig styrning av samverkan mellan socialtjänst och skola men att det fortfarande fanns brister.

Vi har av Kungsörs kommuns revisorer fått i uppdrag att återigen följa upp om de brister som konstaterades i tidigare granskningar har åtgärdats. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har agerat för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig samverkan i arbetet med barn och ungdomar som far illa, riskerar att fara illa eller är i behov av extra stöd.

Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat skolans respektive socialtjänstens ansvar för insatser för barn och unga som far illa eller riskerar far illa.

Det är vår bedömning att det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat skolans respektive socialtjänstens ansvar i det nyligen reviderade "Plan för samverkan och samordning skola/förskola-socialtjänst".

Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkan ska ske mellan socialtjänst och skola

Samtliga styrdokument som är nyligen reviderade och upprättade bidrar till att det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkan ska ske mellan socialtjänst och skola.

Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkansarbetet ska följas upp och återkopplas till respektive nämnd

Både barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden följer samverkansarbetets utveckling med stort intresse. Dessutom träffas de båda nämndernas presidium och förvaltning regelbundet för att säkerställa att samverkan sker.

Enligt uppgift är efterlevnaden av styrdokumentet god, men önskemål föreligger om att kunna utveckla sin internkontroll framöver.

Vår bedömning är att det för närvarande är tydliggjort hur samverkansarbetet ska följas upp och återkopplas till respektive nämnd, men att ytterligare utvecklingsarbete bör ske avseende internkontroll.

Samverkan fungerar på ett tillfredsställande sätt i praktiken

Då planen för samverkan nyligen är reviderad samt att två nya rutiner har upprättats och arbetsmodeller ska implementeras, ser vi anledning till att framöver bättre kunna bedöma denna revisionsfråga. Förhoppningsvis finner IFO mer stabilitet i sin personal-

Kungsörs kommun

Uppföljning av samverkan mellan skola och Individ- och familjeomsorg avseende barn och unga

2019-11-20

situation i och med gjorda rekryteringar och omorganisation så att ett större fokus kan läggas på samverkansarbetet framöver.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och granskade nämnder att:

- Fortsatt följa och säkerställa att samverkansarbetet utvecklas mellan barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden
- Säkerställa att nämnderna har tillräckligt utrymme för egna kontrollmoment i sin internkontroll

2 Inledning/bakgrund

De förtroendevalda revisorerna i Kungsörs kommun har tidigare genomfört en granskning som syftade till att bedöma om socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen hade skapat förutsättningar för en ändamålsenlig samverkan i arbetet med barn och ungdomar som far illa, riskerar att fara illa eller är behov av extra stöd. En uppföljande granskning gjordes 2016 som visade att det hade tagits steg mot att utveckla en mer ändamålsenlig styrning av samverkan mellan socialtjänst och skola men att det fortfarande fanns brister.

Vi har av Kungsörs kommuns revisorer fått i uppdrag att återigen följa upp om de brister som konstaterades i tidigare granskningar har åtgärdats. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Granskningens syfte har varit att följa upp de tidigare granskningarna avseende om socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen skapat förutsättningar för en ändamålsenlig samverkan i arbetet med barn och ungdomar som far illa, riskerar att fara illa eller är behov av extra stöd.

Granskningen kommer att besvara om:

- Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat skolans respektive socialtjänstens ansvar för insatser för barn och unga som far illa eller riskerar far illa.
- Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkan ska ske mellan socialtjänst och skola
- Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkansarbetet ska följas upp och återkopplas till respektive nämnd
- Samverkan fungerar på ett tillfredsställande sätt i praktiken.

Granskningen omfattar samverkan mellan barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden avseende barn och ungdomar som far illa, riskerar att fara illa eller är behov av extra stöd.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

— Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.3 Metod

Granskningen kommer att genomföras genom intervju med tjänstepersoner inom barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen samt studier av styrdokument avseende samverkan.

Rapporten är faktakontrollerad av barn- och utbildningschef och socialchef.

3 Resultat av granskningen

3.1 Resultat granskningar 2013–2016 - summering

KPMG genomförde år 2013, på uppdrag av Kungsörs kommuns revisorer, en granskning med syftet att bedöma om socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen skapat förutsättningar för samverkan i arbetet med att barn och ungdomar far illa, riskerar att fara illa eller är i behov av extra stöd.

Granskningens rekommendation var då att skriftliga riktlinjer borde upprättas för styrning och uppföljning avseende samverkan mellan nämnderna i arbetet med barn och unga. I det gemensamma svar som kom från BUN och SN angavs att situationen inom socialförvaltningens individ och familjeomsorg varit så ansträngd under 2013 så att det försvårade ett fungerande samarbete. I svaret angavs också att utbildnings-satsningar skulle ske för personal från de bägge förvaltningarna.

I den uppföljande granskningen som KPMG genomförde år 2016, uppgavs att socialtjänstens personalsituation fortsatt var ansträngd. Även inom skolverksamheten skedde ett skifte av rektorer, skolläkare och skolsjuksköterskor. Dessutom tog socialnämnden över ansvaret för en öppen verksamhet för barn och ungdomar (Ungdomshuset). I praktiken var det resursteamet inom individ- och familjeomsorgen (IFO) som skötte verksamheten och genomförde en rad insatser för att förstärka samverkan mellan skola och socialtjänst.

Vid den uppföljande granskningen år 2016 konstaterades det att det ännu saknades skriftliga riktlinjer för styrning och uppföljning avseende samverkan mellan nämndernas verksamheter för barn och unga. I granskningen lämnades rekommendationer om att gemensamma riktlinjer och rutiner skulle upprättas avseende ansvarsfördelning mellan socialtjänst och skola, hur samverkan ska utformas och hur samverkansarbetet ska följas upp och återkopplas till respektive nämnd.

3.2 Resultat granskning 2019

I denna uppföljande granskning år 2019 har vi erhållit ett nyligen reviderat styrdokument, en nyligen reviderad blankett för orosanmälningar samt två nyligen upprättade styrdokument.

Plan för samverkan och samordning skola/förskola-socialtjänst (2017, rev 2019-10-03)

Skolan och socialtjänsten har ett enskilt och gemensamt arbete för att barn inte ska fara illa. Den gemensamma samverkansplanen inleds med en beskrivning av det

Kungsörs kommun

Uppföljning av samverkan mellan skola och Individ- och familjeomsorg avseende barn och unga

2019-11-20

enskilda arbetet. Därefter presenteras det gemensamma ansvaret, vad som måste fungera och hur det ska följas upp.

Av planen framgår vad målet för samverkan är, vilka aktiviteter som ska vidtas, vilka rutiner och blanketter som ska revideras eller upprättas. Dessutom framgår hur/när uppföljning och återkoppling ska ske¹.

Anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap 1 § SoL om oro för barn

För att blanketten för orosanmälan ska vara ändamålsenlig och enkel att använda, har barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med individ- och familjeomsorgen, tagit fram en ny blankett. Blanketten finns sökbar på kommunens hemsida.

Förebyggande arbete för ungdomar – ODIN/Offensivt drogförebyggande initiativ (2019-09-06)

ODIN står för "Offensivt Drogförebyggande Initiativ Nu" och är en arbetsmodell som framgångsrikt har använts i andra kommuner, som t ex. i Arboga kommun. Syftet med ODIN är att göra tidiga upptäckter av narkotikamissbruk i skolan för att snabbt kunna sätta in åtgärder, stöd och hjälp. Det finns anställda i Kungsörs kommun som tidigare har arbetat med modellen i Arboga kommun. Både inom skolan och inom socialtjänsten. Uppdraget att implementera arbetsmodellen ges till båda förvaltningarna gemensamt och modellen ska redovisas till förvaltningscheferna senast 2019-12-31.

Samordnad individuell plan (SIP) då barn och unga har behov av insatser från både socialtjänsten och skolan (2019-09-06)

När den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och från skola/förskola ska förvaltningarna gemensamt upprätta en individuell plan. Av planen ska det framgå:

1. vilka insatser som behövs,
2. vilka insatser respektive förvaltning ska svara för,
3. vilken av förvaltningarna som ska ha det övergripande ansvaret för planen

Vid uppföljningen ses planeringen över. Har det fungerat eller behöver något förändras? Behöver samordningen fortsätta eller ska den samordnade individuella planen avslutas?

¹ Återkoppling till respektive förvaltnings ledningsgrupp ska ske i juni 2020.

3.2.1 Socialförvaltningens samverkansarbete

Socialförvaltningen har sedan föregående granskning gjort en omorganisation. Dels har en avdelningschef för IFO tillträtt och dels har en ny tjänst som enhetschef för utredningsenheten inrättats och en enhetschef rekryterats.

Under åren 2017–2018 har personalomsättningen varit hög bland socialsekreterare. Orsaken anges vara att det är flera som har pendlat långt och nu fått tjänster i sina hemkommuner. Under rekryteringen för att ersätta dessa socialsekreterare har Kungsörs kommun fått in mellan 20–30 ansökningar och ett flertal erfarna socialsekreterare har anställts så att inga tjänster nu är vakanta. Vid intervjuer framkommer att det nu råder bra stämning inom IFO och att personalen uttrycker att det är roligt att gå till jobbet. Det är nu förvaltningens förhoppning att personalomsättningen går ned och att arbetet med samverkan med skolan kan utvecklas.

Samverkan som eget kontrollmoment finns inte med i socialnämndens internkontrollplan. Dock uppges det vid intervjuer att samarbetet kraftfullt följs av nämnden. Vid sammanträdet 2019-06-18 § 72 framgår följande:

Socialnämnden ger socialchefen i uppdrag att medverka i ett samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen för att ta fram en arbetsmodell för tidiga och samordnade insatser kring ungdomar. Socialnämnden begär en återrapportering till septembermötet.

Vid sammanträdet 2019-09-24 § 94 lämnade socialchef en lägesrapport över samverkansarbetet.

Barn- och utbildningsnämndens presidium och förvaltning samt Socialnämndens presidium och förvaltning träffas också regelbundet för att säkerställa att samverkan sker. Resultatet av dessa möten redovisas också i nämnden.

3.2.2 Barn- och utbildningsförvaltningens samverkansarbete

Vid intervjuer med företrädare från skolan framgår att barn- och utbildningsförvaltningen arbetar efter planen för samverkan. En del av dokumentet som rör socialförvaltningen är under fortsatt utveckling t.ex. deras besök på barn- och utbildningsförvaltningens fritidsgårdar.

Samverkan som eget kontrollmoment finns inte med i barn- och utbildningsnämndens internkontrollplan men en av punkterna i internkontrollplanen är om eleverna fått de fyra hälsosamtal som barn- och utbildningsnämnden beslutat om. Detta är en viktig del i det förebyggande arbetet och finns också beskrivet i samverkansdokumentet. Skollagen föreskriver endast tre hälsosamtal men barn- och utbildningsnämnden har ökat kraven till fyra som ett led i att fånga upp elever som inte mår bra. Detta mål kommer med största sannolikhet att uppnås under året, enligt uppgift. Måluppfyllelsen redovisas till nämnden vid varje tertiälsbokslut samt vid årsbokslutet.

Övrig återkoppling till nämnden sker då detta efterfrågas av ordförande eller någon nämndsledamot. Ordförande, presidium och nämnd är intresserade av dessa frågor och att samarbetet fungerar. Vid sammanträdet 2019-06-19 § 53 framgår följande:

Barn- och utbildningsnämnden ger barn- och utbildningschefen i uppdrag att medverka i ett samarbete med socialförvaltningen för att ta fram en arbetsmodell för tidiga och samordnade insatser kring ungdomar. Barn- och utbildningsnämnden begär en återrapportering till septembermötet.

Vid sammanträdet 2019-09-25 § 62 lämnade barn- och utbildningschef en lägesrapport över samverkansarbetets fortskridande.

Barn- och utbildningsnämndens presidium och förvaltning samt Socialnämndens presidium och förvaltning träffas också regelbundet för att säkerställa att samverkan sker. Resultatet av dessa möten redovisas också i nämnden.

3.2.3 Internkontroll

Vid intervjuer framkommer en önskan från förvaltningarna om att kommunens internkontrollarbete ses över. I dagsläget innehåller internkontrollplanerna många så kallade "stjärnmärkta" kontrollmoment. Dvs. obligatoriska kontrollmoment som är definierade av KS. För att inte internkontrollarbetet ska bli övermäktigt utan genomförbart, har t ex. socialnämnden endast två kontrollmoment avseende sin egen verksamhet. En önskan föreligger att, utifrån sin egen riskanalys, ha utrymme för fler kontrollmoment som är relevanta för den egna verksamheten.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår bedömning är att skriftliga rutiner är nödvändiga för en hållbar styrning, struktur och samsyn i samverkansarbetet för att minska risken för att barn och unga med behov av insatser inte "faller mellan stolarna". Det är därför positivt att både barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden följer samverkansarbetet så kraftfullt och att styrdokument och blanketter nyligen är reviderade samt nya rutiner upprättade. Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har agerat för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig samverkan i arbetet med barn och ungdomar som far illa, riskerar att fara illa eller är i behov av extra stöd.

Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat skolans respektive socialtjänstens ansvar för insatser för barn och unga som far illa eller riskerar far illa.

Det är vår bedömning att det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat skolans respektive socialtjänstens ansvar i det nyligen reviderade "Plan för samverkan och samordning skola/förskola-socialtjänst".

Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkan ska ske mellan socialtjänst och skola

Samtliga styrdokument som är nyligen reviderade och upprättade bidrar till att det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkan ska ske mellan socialtjänst och skola.

Kungsörs kommun

Uppföljning av samverkan mellan skola och Individ- och familjeomsorg avseende barn och unga

2019-11-20

Det på ett tillfredsställande sätt är tydliggjort och dokumenterat hur samverkansarbetet ska följas upp och återkopplas till respektive nämnd

Både barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden följer samverkansarbetets utveckling med stort intresse. Dessutom träffas de båda nämndernas presidium och förvaltning regelbundet för att säkerställa att samverkan sker.

Enligt uppgift är efterlevnaden av styrdokumentet god, men önskemål föreligger om att kunna utveckla sin internkontroll framöver.

Vår bedömning är att det för närvarande är tydliggjort hur samverkansarbetet ska följas upp och återkopplas till respektive nämnd, men att ytterligare utvecklingsarbete bör ske avseende internkontroll.

Samverkan fungerar på ett tillfredsställande sätt i praktiken

Då planen för samverkan nyligen är reviderad samt att två nya rutiner har upprättats och arbetsmodeller ska implementeras, ser vi anledning till att framöver bättre kunna bedöma denna revisionsfråga. Förhoppningsvis finner IFO mer stabilitet i sin personalsituation i och med gjorda rekryteringar och omorganisation så att ett större fokus kan läggas på samverkansarbetet framöver.

4.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen/nämnderna att:

- Fortsatt följa och säkerställa att samverkansarbetet utvecklas
- Säkerställa att nämnderna har tillräckligt utrymme för egna kontrollmoment i sin internkontroll

Datum som ovan

KPMG AB

Karin Helin-Lindkvist
Certifierad kommunal revisor

Marita Castenhag
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.